

SCI-CONF.COM.UA

INNOVATIVE DEVELOPMENT OF SCIENCE AND EDUCATION

**ABSTRACTS OF II INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
APRIL 26-28, 2020**

**ATHENS
2020**

INNOVATIVE DEVELOPMENT OF SCIENCE AND EDUCATION

Abstracts of II International Scientific and Practical Conference

Athens, Greece

26-28 April 2020

**Athens, Greece
2020**

UDC 001.1

BBK 52

The 2nd International scientific and practical conference “Innovative development of science and education” (April 26-28, 2020) ISGT Publishing House, Athens, Greece. 2020. 620 p.

ISBN 978-618-04-3761-4

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Innovative development of science and education. Abstracts of the 2nd International scientific and practical conference. ISGT Publishing House. Athens, Greece. 2020. Pp. 21-27. URL: <http://sci-conf.com.ua>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Editorial board

Pateras Corunis, Athens, Greece
Toma Sorin, University of Bucharest, Romania
Velizar Pavlov, University of Ruse, Bulgaria
Vladan Holcner, University of Defence, Czech Republic
Silvia Trifonova, University of National and World Economy, Bulgaria
Marian Siminica, University of Craiova, Romania
Mirela Cristea, University of Craiova, Romania

Olga Zaborovskaya, State Institute of Economics, Russia
Peter Joehnk, Helmholtz - Zentrum Dresden, Germany
Demidas Noevus, Athens, Greece
Fran Galetic, University of Zagreb, Croatia
Goran Kutnjak, University of Rijeka, Croatia
Janusz Lyko, Wroclaw University of Economics, Poland

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: greece@sci-conf.com.ua

homepage: <http://sci-conf.com.ua>

©2020 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2020 ISGT Publishing House ®

©2020 Authors of the articles

ЗАЧІСКА ЯК ЗАСІБ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ

Костюк Ольга Петрівна

к.філос.н., ст. викладач

Семикоз Наталя Дмитрівна

магістрантка

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

м. Старобільськ, Україна

Вступ./Introduction. Зачіска як складова соціокультурної організації простору функціонує у системі змістовних відносин. У таких відносинах зачіска виступає як візуальний компонент, що знаходиться у постійному зв'язку зі своїм власником й відображає зовні його сутнісні характеристики. До складу таких ідей відноситься коло представлень й понять, у яких надано розуміння о вищих життєвих цінностях, таких як доля, добробут, родючість потомства тощо. За А. Байбуріним, стійкість культури і її життєздатність багато в чому обумовлюється тим, наскільки розвинені структури, що визначають її єдність і цілісність [1, 5]. Концепції з означеної проблематики отримали переконливе вираження за допомогою конкретних символів вікової, гендерної, соціально-економічної диференціації, етнічної та релігійної приналежності, їх сприймання у суспільстві. Таким чином зачіску можна вважати соціокультурним аспектом, що чітко простежує соціальний і культурний зміст й характеризує як суспільний характер так й виражає індивідуальну діяльність свого власника.

Мета роботи./Aim. Дослідити зачіску як складову соціокультурного простору. Виявити на прикладі традиційної української зачіски з точки зору символічних функцій наявність маркерів, на які посилаються сторони соціокультурного простору, для позначення приналежності й забезпечення належного становища, відповідного статусу, ставлення й поведінки в межах певної соціальної групи.

Матеріали і методи./Materials and methods. У роботі використано наукові праці, які досліджені за методами реконструкції на основі етнографічних

даних, фольклорних матеріалів про ритуали і обряди українців й інших слов'янських народів.

Результати та обговорення./Results and discussion. Для розуміння членами суспільства єдиної сутності й цілісності застосовується діяльність суб'єкта шляхом висловлення змістовної інформації, зокрема засобами зачіски, що визначається певною соціокультурною традицією. Прикладом можуть бути: використання певних матеріалів й сировини для створення зачіски; технологічні способи плетіння, укладання волосся; використання головних уборів, типи прикрас, аксесуарів тощо, що визначено соціальним й культурним стилем цього суспільства. Наявність маркерів у зачісці, на які посилаються сторони соціокультурного простору, демонструє усвідомлення самими членами суспільства свого статусу. Роль цього усвідомлення для функціонування зачіски полягає у відношенні людини не тільки в опозиції: «я-інший, «свій-чужий», «дорослий-дитина», «чоловік-жінка» та інше, але також у різних конфігураціях цих зв'язків. Бажання відобразити у зачісці статево-вікову, гендерну, соціально-економічну, релігійну, етнічну та іншу диференціацію засновано на потребі суб'єкту виявити приналежність до інших представників суспільства зі схожими характеристиками, щоб забезпечити належне становище, відповідний статус, ставлення й поведінку. В цьому полягає семіотичне значення зачіски в діапазоні ціннісних орієнтацій, прийнятих у суспільстві. Правила, поведінка, цінності, які поділяє суспільство, характеризують його ментальність, що визначає загальне розуміння світу та ставлення до процесів, що в ньому відбуваються.

З однієї позиції, форми укладання волосся в зачісці, використання головних уборів, прикрас, аксесуарів визначаються регіональними особливостями географічних територій, кліматичними умовами та зайнятістю населення. З іншого, узагальнення традиційної зачіски є вражаючим показником загального історичного шляху, соціокультурних та економічних зв'язків, основних етапів еволюційного розвитку суспільства, у якому вироблена єдина ціннісна система, що характеризує стандарти відповідних правил й поведінки.

Так, вивчення традиційної української зачіски з точки зору символічних функцій дозволяє виділити особливі семіотичні домінанти, що збереглися у ритуалах і обрядах ініціації українців та давніх слов'ян. В ініціаціях за віковою ознакою (немовля – дитина – підліток – юнак) вагоме місце відводилося обряду постриження. Вперше таке дійство відбувалося у віці одного року й повторювалося протягом життя не один раз. Прийнято вважати, що обряд постриження в першу чергу торкається хлопчаків, але для дівчинки подібні маніпуляції з волоссям приблизно у такому ж віці відповідало першому плетінню коси. Обов'язковими елементами обряду було посадження дитини на або біля предметів побуту, що символізували стать дитини. Для хлопчаків це були: сокира, шабля, борони, колодка для плетіння лаптів; для дівчинки – прядка, веретено, чесальний гребінь та інше. З цієї миті дівчинку починають одягати не просто в сорочку (як хлопчика), а в «жіночий одяг». У весільних ініціаціях вагома роль належить маніпуляціям з дівчою косою. За регіональними особливостями косу нареченій «рубали сокирою», «тріпали», «різали ножами». Закінчувався обряд покриванням голови нареченої головним убором: серпанком, наміткою, каптуром. У таких ритуалах і обрядах зачіска виступає як візуальний компонент, що закріплює статево-вікову, гендерну, соціокультурну приналежність до інших представників суспільства зі схожими характеристиками.

Висновки./Conclusions. Досліджена зачіска як складова соціокультурної організації простору функціонує у системі змістовних відносин й характеризує як суспільний характер так й виражає індивідуальну діяльність свого власника. На прикладі традиційної української зачіски з точки зору символічних функцій виявлено наявність маркерів, на які посилаються сторони соціокультурного простору, для позначення приналежності й забезпечення належного становища, відповідного статусу, ставлення й поведінки прийнятих у суспільстві.

1. Байбурин А. К. Ритуал в традиционной культуре. СанктПетербург, 1993. 240 с.
2. Балушок В. Обряди ініціації українців та давніх слов'ян. Львів– Нью-Йорк, 1998. 216 с.